

Ensimmäinen suomalainen laskuvarjoureilija

1950-luvun historiasta kertovassa osassa kerrottiin, että **Onni Kuusisto** sai kimmokkeen ja kipinän laskuvarjoureiluun nähtyään laskuvarjohyppyä Malmin kentällä kesällä 1956. Kimmokkeen sai myös **Ernst Adolf Wasenius** (syntynyt 26.11.1933), joka oli katsomassa hyppyä. Onnilla kesti vielä kuusi vuotta ennen pääsyä tosi toimiin. Ernst oli nopeampi. Elokuun 1956 lopulla hän matkusti laivalla Englannin Hull'iin, yhdessä Malmin kentällä hypänneen **Angus Cherringtonin** kanssa. Cherringtonilta hän sai yhteystietoja Englannissa toimivista hyppy-kouluttajista.

Ernst Wasenius Viikko-Sanomien lehden kuvassa lokakuussa 1957. Kuva: Laszlo/Keystone via Viikkosanomat

Seuraavana vuonna Wasenius osallistui hyppykoulutukseen BPC:n (British Parachute Club) hyppykoulussa Fair Oaksin lentokentällä Surreyssä. Hyppykeskusta johti majuri **Terence "Dumbo" Williams**. Ernstin hyppykouluttaja oli **Mike Reilly**, joka myös toimi hyppymestarina hänen ensimmäisellä hypyllään 5.9.1957.

Ensimmäisellä hypyllä hyppykoneena oli Auster J/1N Alpha (rekisteritunnus G-AJDV), jonka pilotti oli **Ron Cobbett**. Koneen kuva näkyy alla,

Kaikilla alkuvaiheen hypyillä hyppyykorkeus oli 1 500 jalkaa (noin 450 metriä). Hyppyyra alkoi brittien tapaan suoraan itseaukaisuhypyllä kolmen sekunnin vapaapudotuksella. Uloshyppy tapahtui kaatumalla koneesta ulos oikea käsi päävarjon kahvassa ja vasen käsi varavarjon kahvan suojana.

Vasemmalla Ernst Waseniuksen ensimmäisten hyppyyjen konetyyppi Auster J/1N Alpha, kuvattuna vuonna 1957. Kuva: Courtesy AirHistory.net

Wasenius teki kuusi ensimmäistä hyppyään tästä konetyypistä. Sen jälkeen vuorossa oli kaksitasoinen, suomalaisille ehkä tunnetumpi konetyyppi Tiger Moth. Siitä hypättäessä oppilas oli jo lentoonlähdessä vasen jalka koneen etuohjaamossa ja oikea jalka siivellä. Hyppylinjalle tultaessa siirrettiin myös

vasen jalka siivelle. Oppilas määrittä itse uloshyppyympaikan. Kun paikka oli oppilaan mielestä hyvä, oikea käsi vietiin päävarjon kahvalle ja hypääjä päästi otteensa koneen ohjaamon reunasta. Ilmavirta piti huolen lopusta. Hypyn aikana laskettiin 1 000, 2 000, 3 000 jonka jälkeen laukaistiin päävarjo.

Ernst Waseniuksen hyppäsi 15.9.1957 seitsemännen hyppynsä tästä Tiger Moth koneyksilöstä G-ANOM. Kuva: Robert Nichols (5.5.2004)

Wasenius oli Englannissa kuukauden, jona aikana hän hyppäsi 12 hyppyä. Tämän jälkeen Wasenius oli pitkään "kuivilla" hyppytoiminnasta, kunnes palasi uudelleen asiaan Suomen Laskuvarjokerhossa Malminkentällä syyskuussa 1992, jolloin hän kävi JAD-pakkolaukaisuhyppykursin.

Tämän jälkeen Ernstin hyppypura jatkui satunnaisesti sekä Malmilla että Floridassa. Tammikuussa 1998 hän osallistui talvileirille yhdessä muiden suomalaisten hyppääjien kanssa Zephyrhills'in Skydive Cityssä. Siellä hänellä oli kouluttajanaan suomalaisen laskuvarjourheilun monipuolinen ja arvostettu puuhämies, hyppykeskuksessa kouluttajana toiminut hyppymestari **Markku Teivainen**. Waseniukselle on kertynyt hyppyjä yhteensä 48, joista 12 Englannissa ja loput Malmilla ja Floridassa.

Wasenius kertoi edellä kerrotut tiedot ja tarinan joulukuussa 2020 pidetyssä tapaamisessa, jossa olivat mukana hänen ja Teivaisen lisäksi **Jorma Kosonen**, paremmin tunnettu nimellä **Rodney**.

Date	Aircraft Type	Registration	Pilot	Dispatcher	Exercise	Wind	Main type used	Reserve type used	Jump alt.	Delay at jump	Aircraft speed at jump	T.O.P.	D.Z.	Remarks
6.5.1957	Auster	G-A3DV	Ken Collett	Mike Reilly	Routine (drop)	12 mph	G2	G2	1500 feet	3 sec	55 mph	5000	1000	Plane canopy not completely closed. OK except for some landing gear damage. OK on landing. Could have been better. OK on landing. OK on landing.
7.5.1957	AUSTER	G-ADV	JOHN BEADLE	MIKE REILLY	Routine	12 "			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
8.9.1957	Auster	G-A1GV	Jim Bennett	Mike Reilly	Routine	0-5 "			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
13.9.1957	Auster	G-A3DV	Ken Collett	Mike Reilly	Routine	15 "			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
14.9.1957	Auster	G-A3DV	Ken Collett	Mike Reilly	Routine	15 mph 30 "			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
14.9.1957	Auster	G-A3DV	Ken Collett	Mike Reilly	Routine	15 mph 30 "			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
15.9.1957	Tiger Moth	G-ANOM	Jim Bennett	Mike Reilly	Routine	15 mph 20 sec			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
18.9.1957	Auster	G-A1GV	Ken Collett	Mike Reilly	Routine	10 mph Bounding			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
19.9.1957	Tiger Moth	G-ANOM	Ken Collett	Mike Reilly	Routine	10 mph Bounding			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.
22.9.1957	Auster	G-A3DV	Jim Bennett	Mike Reilly	Routine	15 mph 30 sec			1500 "	3 "	55 "			OK on landing. OK on landing. OK on landing.

Ernst Waseniuksen hyppypäiväkirjan ensimmäinen sivu. Kuva: Markku Teivainen

Viikko-Sanomat julkaisi lokakuussa 1957 tämän artikkelin alussa olevan kuvan, jonka kuvatekstin mukaan: "Suomalainen lääketieteen ylioppilas Ernst Wasenius opiskelee Englannissa laskuvarjohyppyä."

Maailmanmestaruus ratkeaa ensi vuonna". Vuoden 2020 tapaamisessa Wasenius kertoi olevansa entinen kielenkääntäjä, nykyisin Helsingissä asuva eläkeläinen. Lääketiede oli siis saanut jäädä. Hän myös kertoi haaveilevansa vielä kahdesta tandemhypystä, jolloin hän saisi kokoon 50 hyppyä.

Internetin ihmeellisestä maailmasta löytyy Erstin ensimmäisten hyppyjen hyppykeskusta esittelevä filmi vuodelta 1956. Siinä nähdään myös hänen kaksi edellä esiteltyä ensimmäistä hyppykoneyksilöä, Filmi löytyy linkistä <https://www.britishpathe.com/video/parachute-school> .

Arvioitaessa muita edellä näissä tarnoissa esiteltyjä suomalaisia 1940- ja 1950-lukujen laskuvarjohyppääjiä, on heidän ja Waseniuksen välillä nähtävä selvä ero. **Aulio, Andro, Linna** ja monet muut hyppäsivät lentonäytösten ohjelnumeroita, joita varten he harjoittelivat vähänlaisesti, jos lainkaan. Heillä ei ollut kunnollista koulutusta, eikä varavarjojakaan käytetty muutamaa hyppyä lukuunottamatta. Wasenius puolestaan osallistui laskuvarjoliiton piirissä tapahtuneeseen järjestäytyneeseen ja ohjattuun koulutukseen, Varavarjokin oli mukana kaikilla hypyillä.

Historiaheppu pitää Waseniusta ensimmäisenä suomalaisena laskuvarjourheilijana, joka hyppäsi siksi, että se oli kiinostava harrastus ja urheilumuoto – ei ohjelmansuorittajana (lento)sirkuksessa. Tällä ei ole tarkoitus vähätellä suomalaisten laskuvarjopioneerien toimintaa, vaan tehdä selvä rajausta järjestäytyneen ja kurinalaisen urheilun ja yksittäisten, palkkiota vastaan hypänneiden ohjelmasuorittajien välille.

Ernst Wasenius: hyppypäiväkirja 5.-22.9.1957

Viikko Sanomat 41/1957, 11.10.1957

Ernst Wasenius via Markku Teivainen 5.1.2021

<https://www.britishpathe.com/video/parachute-school>

<http://www.aerialvisuals.ca/AirframeDossier.php?Serial=109817>

16.1.2021

Eero Kausalainen